

prestsins síns og mannsins, er þeir áttu mest að þakka, að félagsskapur þeirra varð til. En þessa yfirsjón hafa þeir margbætt upp síðan. Og eitt er víst, að svo lengi sem frjáls trúarhreyfing á sér stað hér í bæ meðal Íslendinga, mun Björns Péturssonar getið sem hins fyrsta og fremsta þeirrar hreyfingar.

Unitarasöfnuðurinn íslenzki myndaðist 1. febrúar 1891. — Framan af voru messur fluttar á Assiniboine Hall. Það var fyrst á fundi, er haldinn var 5. nóv. 1893, að rætt var og áformað að reisa kyrkju. Til þess fyrirtækis hafði safnað verið meðal Unitara í Bandaríkjunum rúmum \$ 1,000. Kyrkjan var smíðuð það sama haust og fullgjörð og afhent söfnuðinum á jóladaginn 1893 að aflokinni messu.

Í kyrkju þessari hélt söfnuðurinn alla sína fundi og samkomur í rúm tfu ár, unz hún var seld vorið 1904, og hin nýja kyrkja byggð. Sú nýbreytni varð á, við það sem Íslendingar höfðu áður vanist, að frá því að kyrkjan var byggð, var hún léd fyrir hver þau fundarhöld og samkvæmi, er Íslendingar þörfuðust. Álitu Unitarar að húsið þyrfti einukis í að missa við það, né trú þeirra að líða þar við, með því að átrúnaður þeirra var í engu festur á húsinu. En fólki, sem vanist hafði kyrkjudyrkun, þótti þetta í fyrstu vansæmandi, og ekki leið á löngu, áður en farið var almennt að nefna húsið „Hall“, og hélzt það nafn við fram til þess síðasta.

En svo var vanalegt að uppnefna fleiri hús, og fóru hinar kyrkjurnar íslenzku ekki vátthluta af því.

Nú í seinni tíð hefir sámt þessi heimaska horfið, og eru nú allar íslenzku kyrkjurnar í bænum notaðar fyrir ýmislega mannfundi, án þess að það valdi nokkrum umyrðum. Enda eru aldræi þar nokkrir samkomnir, sem ekki eru boðnir og velkomnir að vera viðstaddir guðsþjónustur o. fl. á helgum dögum.

Um mörg ár var gamla kyrkjan einhver sögulegasti staðurinn meðal Íslendinga í bænum. Þar voru fundir haldnir um flest þau mál, er fólk lét sig varða. Þar voru flestir íslenzkir sjónleikir sýndir, og mátti heita, að þar væri aðal leikhús ísl. hluta bæjarins. Þar var haldið fagnaðarsamsæti Þorsteini skáldi Erlingssyni sumarið 1896, og þar var þá um vorið haldinn fyrsti